

Empedrats al jardí

Mantenir un jardí amb gespa, ni que sigui amb herba del país, demana molta aigua i molta feina i val més que reservem una i altra cosa per a l'hort. Però al jardí sempre hi ha zones de pas o de transició que hem de mantenir obertes. Aquestes són les zones on més aviat es deixa notar la secada estival. Una manera de millorar-ne l'aspecte és empedrar-les. En aquest article presentem dos exemples pràctics d'utilització d'aquesta tècnica.

TEXT I IMATGES: REDACCIÓ.

01. Col·locació de les rajoles sobre el tot-u, un cop ja aplanat.

02. L'era un cop ja enrajolada. Ara, els arbres plantats es beneficien millor de la pluja que hi cau.

En l'article "Que no s'escapi l'aigua de la pluja" (a *l'Agroultura* núm. 61) mostràvem maneres d'evitar que l'aigua de la pluja abandoni massa de pressa el nostre jardí. Dèiem que l'aigua no es filtra en les superfícies compactades o pavimentades com poden ser les carreteres. Tampoc es filtrarà en els camins o les eres que es transiten habitualment a peu. Per això en aquestes zones, si hi queda herba, a l'estiu s'asseca del tot. Podem millorar-ne l'aspecte enrajolant-les o empedrant-les. Si ho fem sobre una base impermeable com el formigó hem de preveure quin pendent donarem al paviment per tal que l'aigua vagi a parar on es pugui aprofitar. Una alternativa és pavimentar sobre una base de sorra deixant, entre les pedres o rajoles, espai on pugui néixer herba. Amb aquesta tècnica aconseguim reduir la velocitat de circulació de l'aigua de la pluja que cau a la zona i, per tant, aconseguim un millor grau d'infiltració. A més, com que les herbes només poden créixer en els espais entre pedres, tindran més disponibilitat d'aigua (la mateixa aigua es reparteix entre menys plantes). Per altra banda, les pedres faran d'encoixinat que evitarà l'evaporació de l'aigua del tros de sòl que protegeixen, de manera que allargaran el temps en què aquesta aigua restarà disponible per a les plantes.

Com pavimentarem

És important que esperem a veure quins són els camins o les zones que realment utilitzem de manera habitual. Si empedrem el camí abans de saber com ens mourem pel terreny, el que ens pot passar és que acabem passant per un altre lloc que ens resulti més pràctic. Començarem buidant i reservant la primera capa de sòl (uns 10 cm) a l'amplada del que volem pavimentar. Omplirem el forat que ens ha quedat amb tot-u (una barreja de sorra i grava), aplanant-lo tot donant-li el pendent que ens serà útil per dirigir l'aigua sobrerera cap on volem que vagi. Regarem el tot-u i el compactarem xafant-lo. Ho farem per tal que, quan hi posem les lloses a sobre, quedin ben assentades. Un cop col·locades omplirem l'espai entre llosa i llosa amb la terra que havíem reservat. També taparem els laterals perquè no es vegi la sorra de sota les lloses. Ben aviat en aquests espais hi naixerà herba espontània que podrem mantenir curta tot passant-hi el tallagespes.

03. El camí es va enrajolar donant-li una mica d'alçada en relació a la superfície de l'entorn.

04. L'empedrat de l'inici del camí es va fer amb pedra del país emmarcada per totxos vells.

Enrajolat d'una era

En aquest exemple concret, l'espai de davant de casa mai es veia prou bé, hi havia molts trossos on l'herba es negava a créixer. Quan arribava l'estiu, els quatre arbres plantats (dos til·lers, un noguer i una morera) feien tanta pena que s'acabaven regant.

Quan es va decidir d'enrajolar-lo, primer es va aplanar el tot-u de manera que el màxim de superfície possible tingués pendent cap al centre dels quatre arbres. Entre rajola i rajola es va deixar un espai de tres centímetres. Al voltant de l'espai enrajolat es va col·locar una tira de totxos antics.

L'herba no va tardar a aparèixer, en algunes zones més ràpidament que en altres, i l'aspecte de l'era va millorar sensiblement. Però els que van notar ràpidament la reforma van ser els quatre arbres que no s'han hagut de regar més i han anat perdent la cobertura de líquens que tenien al tronc, indicadora d'un creixement escàs.

Camí i petita presa

En el segon exemple que ens ocupa, teníem un camí molt transitat que porta en baixada cap a la barraca de les eines. Al camí ja no hi creixia cap mena d'herba i, per l'erosió del trànsit, havia quedat més baix que no el terreny dels laterals. Per postres, a l'indret on el camí començava es concentrava tota l'aigua que sobrava més amunt del jardí. En dies de pluja intensa el camí es convertia en una rasa que acabava inundant la barraca.

La solució que es va adoptar va ser la d'empedrar un espai ampli a l'inici del camí, donant a l'empedrat més alçada que no pas el terreny de la vora, de manera que aquest empedrat fes de presa que retingués l'aigua i, donat el cas, la fes sobreixir cap al bosc, no pas cap al camí. L'empedrat d'aquesta zona es va fer amb pedra del país emmarcada per totxos vells. Pel que fa al camí, també es va alçar respecte dels seus laterals i es va empedrar amb lloses obtingudes tallant a llesques una pedra del país.

Després de la reforma hi ha hagut dues pluges torrencials i l'aigua mai no ha arribat a la barraca de les eines. L'herba no ha tardat gens a revegetar tots els espais entre pedres. ☀

Hortec som una cooperativa que produeix i distribueix fruites i verdures de conreu ecològic.

Treballem amb estima i dedicació perquè l'alimentació amb productes ecològics sigui una realitat per a tothom.

Si està interessat en oferir els nostres productes al seu establiment, contacti amb nosaltres i l'informarem.

Hortec
frutes i verdures de conreu ecològic